

Ról an inspreamadh i bhfoghlaim na Gaeilge ag an dara leibhéal

Lelia Murtagh, Scoil an Oideachais,
Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath

IRAAL

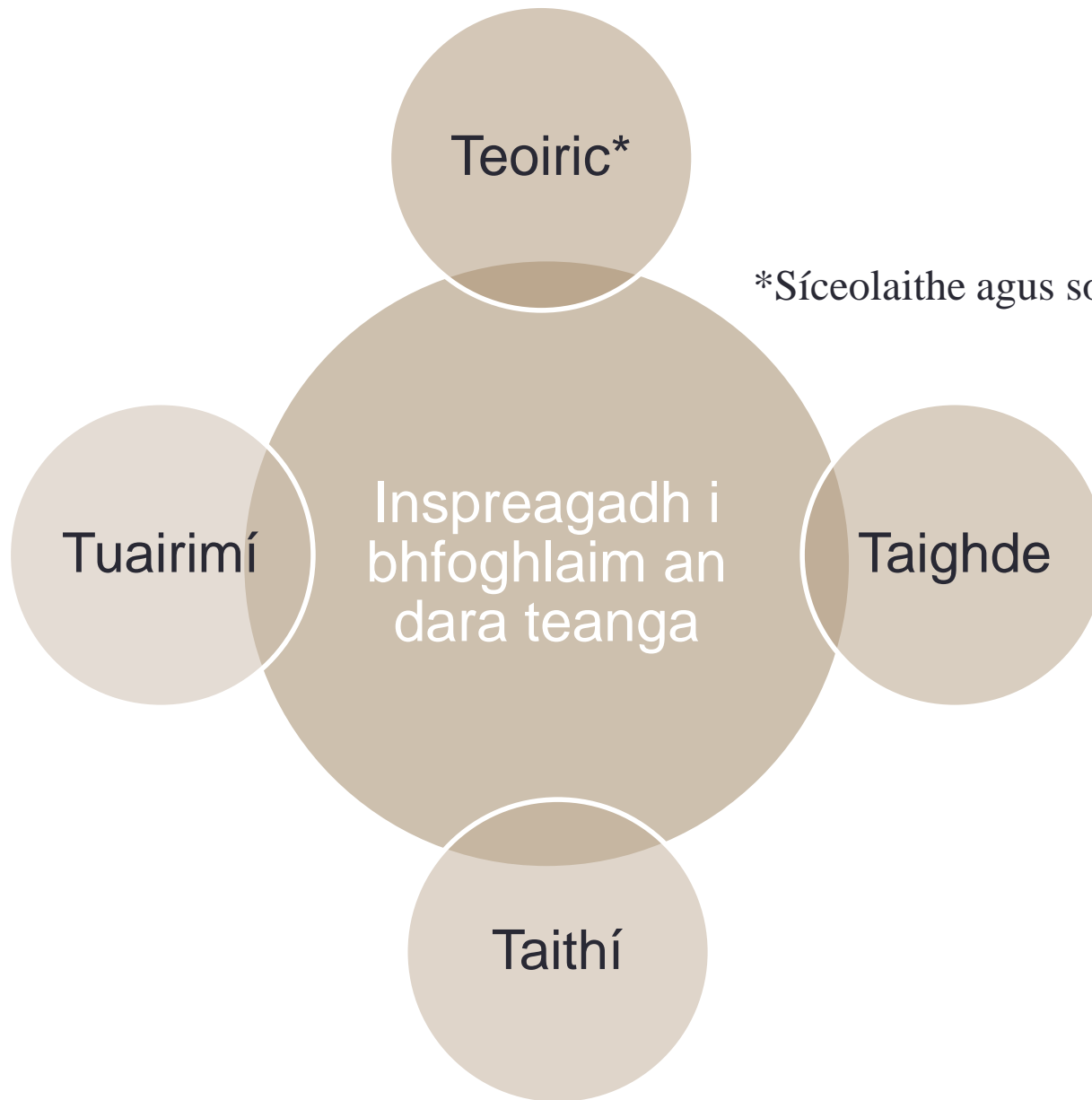
Cumann na Teangeolaíochta Feidhmi
Irish Association for Applied Linguistics

Comhar na
Múinteoirí Gaeilge

Foras na Gaeilge

*Síceolaithe agus sochoideachas.

Inspreagadh mar choincheap síceolaíochta ..

INTREACH/EISTREACH
(*intrinsic/extrinsic*)

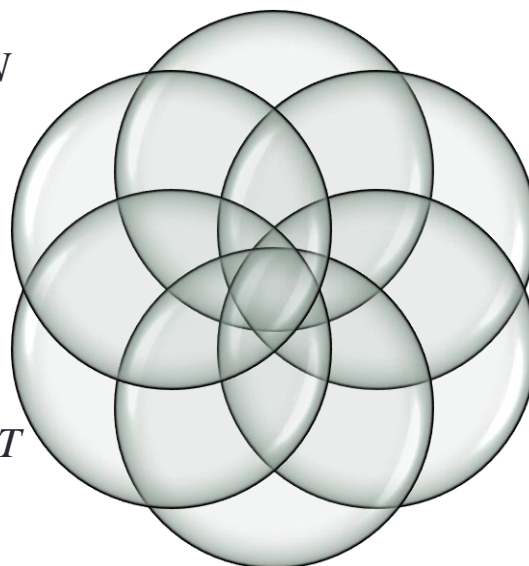
SPRIOCANNA A LEAGAN
SÍOS
(*goal setting*)

AITREABÚIDEACHT
(*attribution*)

FÉIN-ÉIFEACHTÚLACHT
(*self-efficacy*)

FÉINCHINNTIÚCHÁIN
(*self-regulation*)

TNÚTHÁN (*expectancy*)

Tnúthán (Atkinson, 1974)

- Caithfidh foghlaimeoirí a bheith feasach faoi thoradh an phróisis foghlama dóibh féin.
- Beidh an t-inspreagadh íseal mura bhfeictear don fhoghlaimeor gur fiú an iarracht atá á dhéanamh aige.
- Tionchar páirtithe leasmhara, e.g. múinteoirí

Teoiric maidir le spriocanna a leagan síos (Locke & Latham, 1990)

- Le gníomhú, caithfear spriocanna a leagan síos.
- Méadaítear ar an iarracht nuair a fheictear gur féidir sprioc a bhaint amach agus gur fiú é a dhéanamh.
- Iad siúd a bhfuil spriocanna foghlama cinnte acu, déannan siad dul chun cinn níos fearr ná daoine nach bhfuil...

Teoiric na hAitreabúideachta (Weiner, 1992)

- Iarracht teacht ar thuiscint ar cén fath a dtarlaíonn rudaí
- Aitreabúideacht inmheánach
 - Cúiseanna inmheánacha an duine e.g. cumas, dua
 - Meastar an fhoghlaim de réir mar a d'éirigh le / mar a theip ar iarrachtaí foghlama san am atá thart
- Aitreabúideacht sheachtrach
 - Cúiseanna seachtracha an duine e.g. mí-ádh, deacracht an taisc
- *Na páistí sin a bhfuil ag teip orthu mar gheall ar easpa cumais, dar leo, is amhlaidh a bhíonn a n-inspreagadh níos ísle ná na páistí sin a shíleann go bhfuil ag teip orthu toisc nach bhfuil iarracht sách maith a dhéanamh acu. (Tremblay & Gardner, 1995, lth. 513)*

Féin-Éifeachtúlacht (Bandura, 1993)

- Meas ar do chumas féin tasc a chur i gcrích. Bunaithe ar
 - Feidhmíocht go dtí seo
 - Gaol le féinmhuinín an fhoghlaimeora
 - Easpa imní faoin bpróiseas foghlama

“Learners with high self-perception handle occasional failures much better than learners with low self-worth beliefs in that they tend to heighten and sustain effort in the face of failure, while mobilising new strategies to tackle the task .” (Dornyei, 2001, p. 100)

Teoiric Féinchinntiúcháin (Deci & Ryan, 1985)

- Is fearr a éiríonn le daoine, ó thaobh an féinchinntiúcháin de, má dhéantar cúram de na rudaí seo a leanas:
 1. Féinriar – gur ar an bhfoghlaimeoir atá an fhreagracht maidir leis an bhfoghlaím
 2. Ábaltacht/Cumas – Mothú go bhfuil ag éirí leat
 3. An ghné shóisialta

Inspreagadh Intreach/Eistreach (Vallerand, 1997)

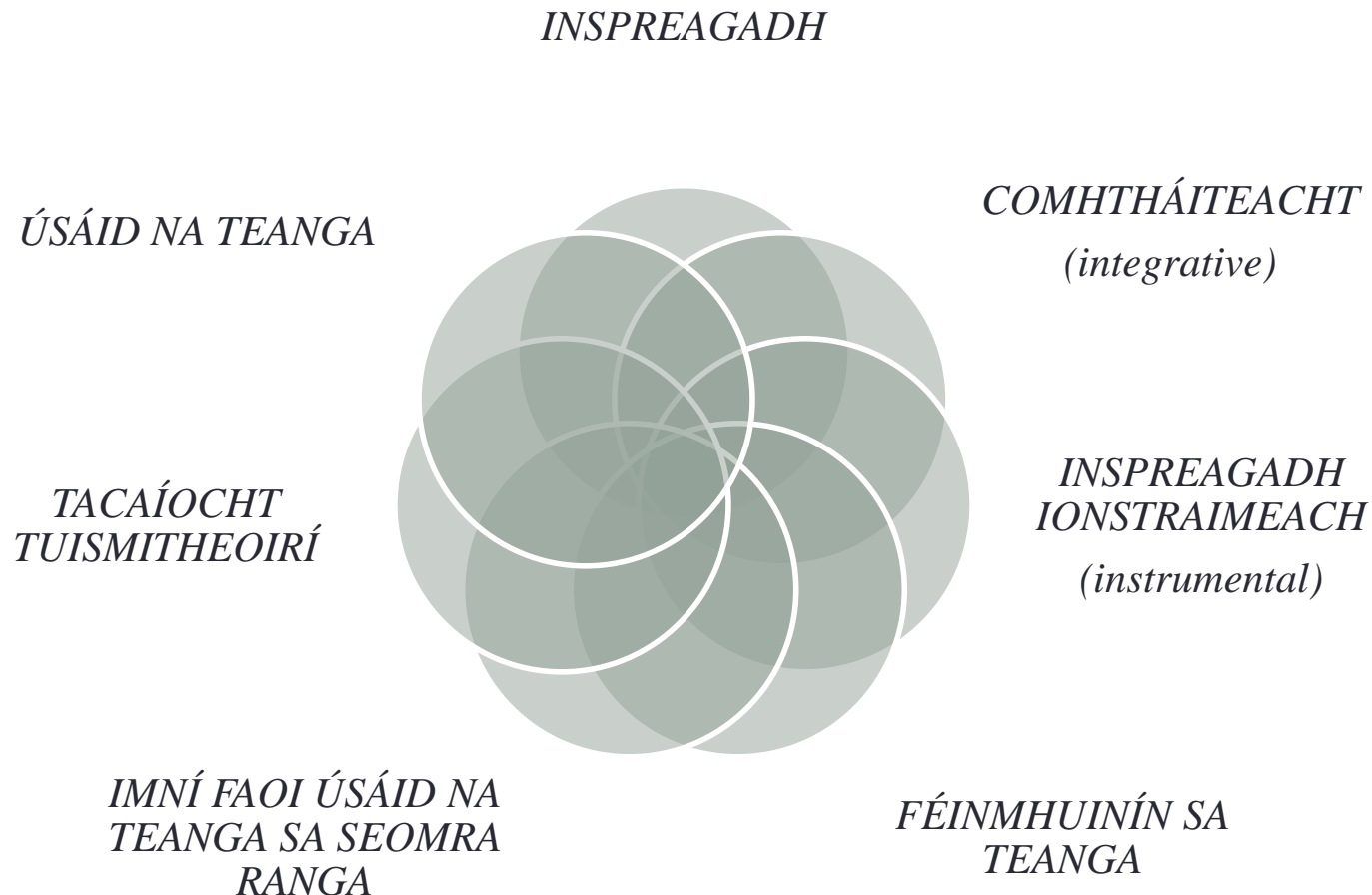
1. Intreach

- Baintear sásamh as an taithí fhoghlama
- Sásamh as máistreacht a bhaint amach
- Baintear sult/sásamh as an tasc foghlama féin
- <http://www.rte.ie/radio1/doconone/radio-documentary-irish-language-seachtain-na-gaeilge.html>

2. Eistreach

- Sprioc faoi leith ag baint leis an bhfoghlaim e.g. grádanna maithe, chun luach saothair/post a fhail
- *Is féidir an dá cheann a bheith ann le chéile...*

Inspreagadh mar choincheap sochoideachasúil i bhfoghlaim an dara teanga (R.C. Gardner, 1985)

Gnéithe éagsúla den Dearcadh/Inspreagadh (R.C. Gardner, 1985)

- **Inspreagadh**
 - Tiomantas chun an teanga a fhoghlaim
 - Dúil/mian i bhfoghlaim an teanga
 - Dearcadh i leith fhoghlaim an teanga
- **Comhtháiteacht**
 - Dearcadh maidir leis an bpobal teanga
- **Inspreagadh ionstraimeach**
 - Cúiseanna praicticúla leis an teanga a fhoghlaim
- **Dearcadh maidir leis an suíomh foghlama**
 - maidir leis an gcúrsa teanga
 - maidir leis an múinteoir teanga
 - imní maidir le bheith sa rang teanga

Ar aghaidh..

- Féinmhuinín sa teanga
- Imní faoi úsáid na teanga sa seomra ranga
 - Féinchoinsiasach faoi labhairt os ard
 - Eagla faoi easpa tuisceana maidir le hionchur
 - Eagla faoi aischothú diúltach ón múinteoir
- Tacaíocht tuismitheoirí
 - Leibhéal spéise na dtuismitheoirí
 - Leibhéal tacaíochta
- Úsáid na Teanga

Inspreagadh a thomhas/mheas: Slat tomhais Gardner (1985)

- AMTB = Attitude/Motivation Test Battery
- Scór Iomlán= *Attitude/Motivation Index (AMI)*
- Innéacs AMI =
 - Scór: Scálaí comhtháiteachta +
 - Scór: Scála ionstraimeach +
 - Scór: Dearcadh maidir leis an suíomh foghlama -
 - Scór: Imní faoi úsáid na teanga

Taighde Gardner

Coibhneas láidir idir scór AMI agus dul chun cinn sa dara teanga (e.g. Gardner & MacIntyre , 1993)

Thar aon cheann eile de na scálaí, bíonn comhfhreagairt ard idir scóranna arda ar an scála **Inspreagaidh** agus dul chun cinn sa dara teanga.

An dua a chaitear leis an bhfoghlaim an rud is tábhachtaí

Úsáid an AMTB chun inspreagadh foghlaimeoirí Gaeilge sa bhunscoil a thomhas (Harris & Murtagh, 1999)

- Scór ard ar an Scála Comhtháiteachta
 - Ach gan aon ghaol le scóranna arda cumais sa Ghaeilge labhartha
- Scóranna arda ar Scalaí Inspreagaidh bainteach le scóranna arda sa Ghaeilge labhartha
- Imní faoi úsáid na teanga sa seomra ranga - Tionchar diúltach maidir le cumas

An AMTB ag leibhéal na hArdteistiméireachta: Measúnú ar an gcúrsa Gaeilge (Murtagh, 2003)

n=240	Gnáth Leibhéal sa Ghaeilge	Ard-Leibhéal sa Ghaeilge	Gaelscoil Ard-Leibhéal
AMTB-scála: Meánmharc Likert (1-7)			
Cúrsa Gaeilge: Úsáideach	4.2	5.1	6.1
Cúrsa Gaeilge: Breithiúnas	3.9	4.5	5.6
Cúrsa Gaeilge: Spéis	3.2	3.8	4.9
Cúrsa Gaeilge: Deacracht	4.8	5.0	2.9
Imní/úsáid sa seomra ranga	4.0	3.5	1.9

Scálaí maidir le dearcadh/inspreagadh: Idirchoibhneas*

	1	2	3	4
Scálaí AMTB i bFoghlaim na Gaeilge ag leibhéal na hArdteistiméireachta				
1 Dúil i bhfoghlaim an teanga				
2 An iarracht a dhéantar í a fhoghlaim	.78			
3 Dearcadh I leith fhoghlaim na Gaeilge	.87	.78		
4 Measúnú iomlán ar an gcúrsa Gaeilge	.76	.68	.82	
5 Imní faoi úsáid na teanga sa rang	-.64	-.61	-.69	-.54

*Gach coibhneas suntasach ar leibhéal .01 (2-tailed).

Coibhneas idir scóranna AMTB agus cumas sa Ghaeilge

Scálaí AMTB	n=91	Triail Chumais sa Gaeilge Labhartha (Murtagh, 2003)	Ardteist Grád sa Ghaeilge
1 Dúil i bhfoghlaim an teanga		.58**	.56**
2 An iarracht a dhéantar í a fhoghlaim		.50**	.46**
3 Dearcadh i leith fhoghlaim na Gaeilge		.57**	.56**
4 Measúnú iomlán ar an gcúrsa Gaeilge		.47**	.49**
5 Imní faoi úsáid na teanga sa rang		-.56**	-.45**

*Gach coibhneas suntasach ar leibhéal .01 (2-tailed).

Rud dinimiciúil is ea an t-inspreagadh (Zoltan Dornyei, 2001)

- Ní rud seasmhach é: ag athrú thar am
- Inspreagadh
 - Rogha faoi leith a dhéanamh
 - Coinneáil leis an iarracht
 - An dua a chaitear leis an iarracht

Samhail Dhiminicúil an Inspreagaidh: Impleachtaí praicticúla don mhúinteoir (Zoltan Dornyei, 2001)

1. Atmaisféar taitneamhach agus cur chuige a thugann tacaíocht don fhoglaimeoir
2. Cuir le hinspreagadh an fhoghlaimeora
3. Ag coinneáil agus ag cothú an inspreagaidh sin, e.g. teagasc ábharbhunaithe
4. Aischothú, dul chun cinn agus sásamh

Vygotsky: Zone of Proximal Development (ZPD)

is the distance between the actual development level as determined by independent problem solving and the level of potential development as determined through problem solving under adult guidance or in collaboration with more capable peers."
([Vygotsky, 1978](#))

“an rud is féidir leis an bhfoghlaimeoir a dhéanamh i bpáirt inniu, beidh sé in ann é a dhéanamh go neamhspleách amárach”

Múnla ZPD

http://www.etc.edu.cn/eet/articles/vygotsky_zpd/index.htm

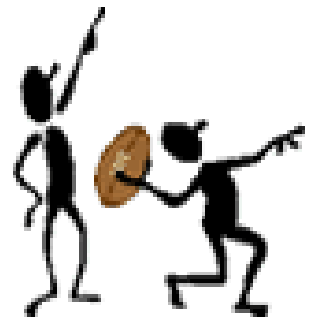
(Recursive loop through previous stages)

Capacity begins

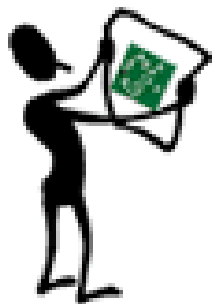
Capacity developed

Zone of Proximal Development

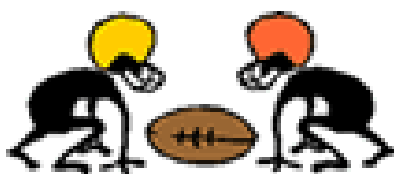
Assistance provided by MKO's

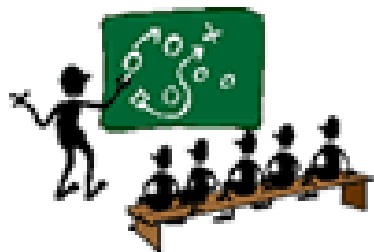
Assistance provided by Self

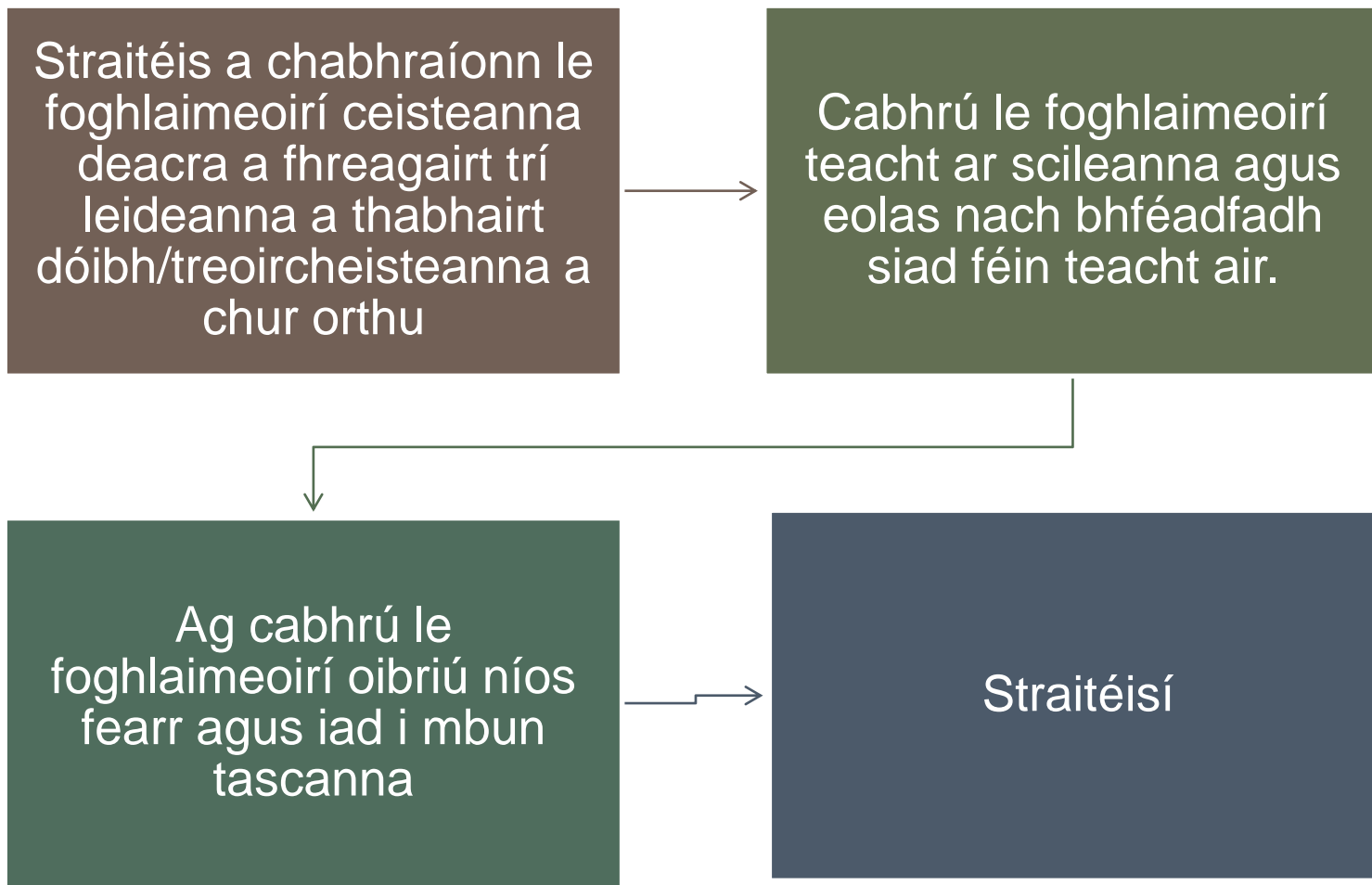
Automatization (through practice, trial and error, etc.)

De-automatization (recursiveness through prior stages)

Scafalra *(Scaffolding, Vygotsky)*

Straitéisí

Aischothú

Ag soláthar
leideanna

Athmhacnamh
ar an bpróiseas
foghlama trí
athstruchturú

Moltaí

Luach
saothair

Léiriú

Ceistiú

Samhail Dhinimicúil an Inspreagaidh: Impleachtaí praiticúla don fhoghlaimeoir (Zoltan Dornyei, 2001)

1. A bheith gníomhach agus feasach faoin bpróiseas foghlama
2. Straitéisí meiteacognaíocha a úsáid (ag pleanáil)
3. Ag coinneáil smachta ar mhothúcháin phearsanta (díriú ar na buanna)
4. Straitéisí chun an t-inspreagadh a chothú
5. Ag cruthú suíomh oiriúnach chun an teanga a fhoghlaim (an timpeallacht fhisiciúil, deiseanna chun an teanga a úsáid)

Moltaí ó Harris & Ó Duibhir, 2011

“D’fhéadfadh an ELP spreagadh a thabhairt do dhaltaí chun machnamh a dhéanamh ar an mbealach a bhfoghlaímíonn siad óna chéile, ón múinteoir agus bealaí a bhféadfaidís foghlaim go neamhspleách. “

“Foghlaim chomhtháite ábhar agus teangacha: úsáidtear teanga eile chun ábhar agus teanga a fhoghlaim agus a mhúineadh”

Tagairtí

- Atkinson, P. (1985) Motivation and teacher's sense of efficacy. In C.Ames & R. Ames (eds) *Research on motivation in education: The classroom milieu*. Orlando: Academic Press.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28, 117-48.
- Deci, E.L. & Ryan, R.M.(1985). *Intrin.sic motivation and self-determination in human behaviour*. New York: Plenum
- Dornyei, Z. (2001) *Teaching and researching motivation*. London: Longman.
- Gardner, R. C. (1985) *The attitude/motivation test battery: Technical report*. Ontario: Department of Psychology, University of Western Ontario.
- Gardner, R.C. & McIntyre, P.D. (1993). A student's contribution to second language learning. Part II: Affective variables. *Language Teaching*, 26, 1-11.
- Harris, J. & Murtagh, L. (1999) *Teaching and learning Irish: A review of achievement*. Dublin: Institiúid Teangeolaíochta Éireann.
- Harris, J. & Ó Duibhir, P. (2011) *Múineadh éifeachtach teangacha: sintéis ar thaighde*. Tuarascáil Taighde Uimh. 13. BÁC: NCCA.
- Locke, E.A. & Latham, G.P. (1990). *A theory of goal setting and task performance*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Murtagh, L. (2003) Retention and attrition of Irish as a second language: A longitudinal study of general and communicative proficiency in Irish among second level school leavers and the influence of instructional background, language use and attitude/motivation variables. Ph.D. thesis, University of Groningen.

Tagairtí

- Murtagh, L. (2006). Attitude/motivation, extra school use of Irish, and achievement in Irish among final-year secondary school (Leaving Certificate) students. In A. Gallagher & M. Ó Laoire (eds.) *Language education in Ireland: current practice and future needs*. Dublin: Irish Association of Applied Linguistics.
- Murtagh, L. (2007). Out-of-school use of Irish: Motivation and proficiency in immersion and subject-only post primary programmes. *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 10(4), 428-453.
- Murtagh, L. (2009) 'The role of motivation in learning and using Irish among primary and second level students: A review of the evidence'. In Sheelagh Drudy (eds). *Education in Ireland: Challenge & Change*. Dublin: Gill & Macmillan.
- Murtagh, L. (2011) Second language attrition: Theory, research and challenges. In: Monika Schmid & Wander Lowie (eds.). *Modelling bilingualism - From structure to chaos*. Amsterdam: John Benjamins.
- Vallerand, R.J. (1997) Toward a hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. *Advances in Experimental Social Psychology*, 29, 271-360.
- Vygotsky, L.S. (1978.) *Mind in Society*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Weiner, B. (1992). *Human motivation: metaphors, theories and research*. Newbury Park, CA: Sage.
- Williams, M. & Burden, R. (1997) *Psychology for Language Teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.